

RAIVAAJA

(THE PIONEER)

Keskiviikkona, lokak. 16 - Wed. Oct. 16, 1996 FINNISH AMERICAN WEEKLY

92. vuosikerta Vol. XCII No. 41

50 cents

Nokialle suurkauppa USA:han

Nokia on tehnyt tähän asti suurimmat matkapuhelin-kaupat USA:han. Nokia toimittaa yli miljardin markan arvosta matkapuhelimia Yhdysvaltain suurimmalle matkapuhelinoperaattorille AWS:lle.

AWS on ilmoittanut avaavansa ensimmäisenä operaattorina Yhdysvaltain laajimman digitaalisen matkapuhelinpalvelun. Se kattaa 70 miljoonaa ihmistä ja 40 suurinta kaupunkia. Siksi Nokian matkapuhelinten Amerikan-toimintojen johtaja **Kari-Pekka Wilska** pitää tehtyä matkapuhelinkauppaa merkittävänä läpimurtona Nokialle.

Kolmivuotissopimuksen pohjalta Nokia toimittaa AWS:lle kahdella taajuudella toimivia matkapuhelimia. Niitä voidaan käyttää kolmessa verkossa: digitaalisessa 1900 megahertzin ja 800 megahertzin verkossa sekä analogisessa 800 megahertzin verkossa.

"Yhteinen tavoitteemme on luoda kattava seuraavan sukupolven matkapuhelinpalvelujen yhdistelmä, jossa käytetään sekä digitaalista että analogista tekniikkaa", Wilska sanoo.

Suomi tukee Naton rauhankumppanuutta

Suomi suhtautuu myönteisesti Naton tarjoamaan laajennettuun rauhankumppanuuteen. *Helsingin Sanomien* äskettäisessä haastattelussa pääministeri **Paavo Lipponen** (sd) piti Natoa Suomen yhteistyökumppanina, ennen kaikkea Pohjois-Euroopan vakauden ylläpitämisessä.

Presidentti **Martti Ahtisaari** suhtautui *Ilta-Sanomien* haastattelussa vielä Lipposta myönteisemmin aloitteeseen ja piti jo voimassa olevaa rauhankumppanuutta nerokkaana. Se lisää presidentin mielestä turvallisuutta Euroopassa.

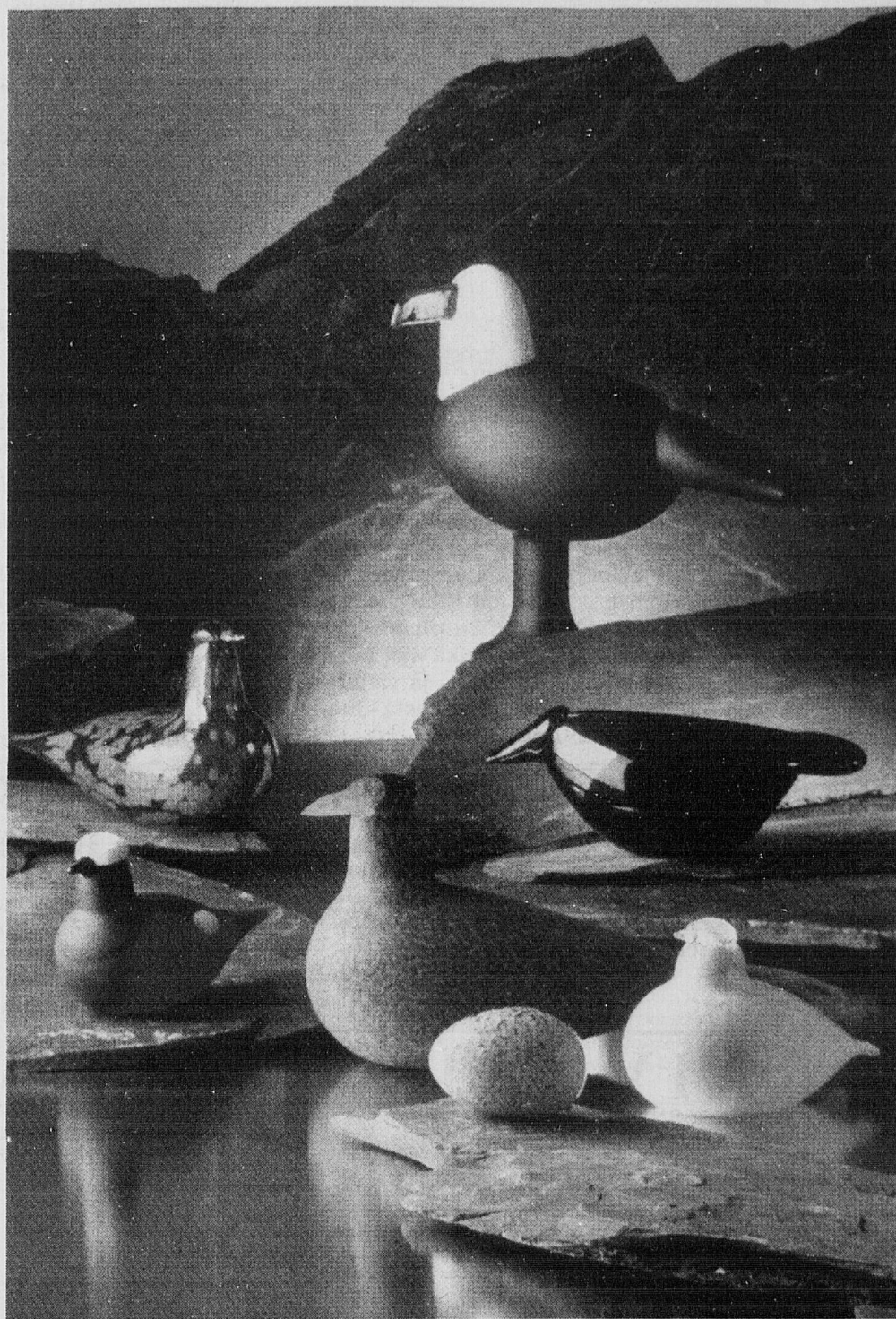
Jäsenyyttä Natossa Suomi harkitsee vain jos Nato on koko Euroopan turvajärjestö.

Kalevi Sorsasta Kypros-edustaja

Suomen ulkoministeri **Tarja Halonen** on kutsunut eläkkeelle siirtyneen **Kalevi Sorsan** henkilökohtaiseksi edustajakseen Kyproksen kysymyksessä. Sorsa ottaa tehtävän vastaan heti.

Ulkoministeriöstä kerrottiin, että Sorsan tehtäviin kuuluu hankkia tietoja, joita Suomi voi käyttää hyväkseen EU:n Välimeri-politiikassaan ja EU:n laajentumiseen liittyvissä kysymyksissä. EU ja Välimeren maat sopivat vuosi sitten yhteydenpi-tonsa tiivistämisestä.

(IS)

Suomalainen muotoilu näytteillä

LOS ANGELES, CA - Suomalaisen muotoilijoiden tuotannosta koottu Classic Makers -näyttely on esillä Murray Feldman Galleryssa, Pacific Design Center, 8687 Melrose Avenue, marraskuun 2. päivään. Näyttely on valmistunut Suomen Taideteollisuusyhdistyksen 120-vuotisnäyttelyksi ja esittelee suomalaisen muotoilun luoja Alvar Aalosta, Tapio Wirkkalasta ja Kaj Franckista yhä työskenteleviin muotoilijoihin. Yllä lasitaitelija Oiva Toikan lintuja.

This week in

THE FINNISH-AMERICAN

RAIVAAJA

pages 4-8

- 'KirkkoKuoro' formed for Reformation Festival in Twin Cities
- Finland joins ERM

- Finnish Chamber Orchestra coming to Chicago
- Heikki Sarmanto to appear with U. of Minn. ensembles

Suomen uutisia

Hallitus esittää viittä suurlääniä

Suomen hallitus on pitkien neuvottelujen ja äänestyksen jälkeen päättänyt esittää eduskunnalle viiden läänin mallin siirtymistä. Esityksen mukaan Suomessa olisi tulevaisuudessa Etelä-Suomen, Länsi-Suomen, Itä-Suomen, Oulun ja Lapin läänit Ahvenanmaan maakunnan lisäksi.

Uudistukseen liittyy myös kolmentoista työvoimaja elinkeino-organisaatioita, joilla nykyisellään on 77 alueellista yksikköä.

Aluehallinnon uudistusta vastustivat rkp:n ministerit sekä sitoutumaton maatalousministeri. Valtiovarainministeri **Sauli Niinistö** (kok) olisi kahden muun kokoomusministerin tukemana siirtänyt Varsinais-Suomen Etelä-Suomen läänin, mutta muu hallitus katsoi alueen kuuluvan Länsi-Suomen läänin.

(Suomi-Seura)

Markka kytkettiin ERM:iin

Suomen markka kytkettiin lokakuun 12. päivänä Euroopan valuuttajärjestelmään ERM:iin. Markan keskuskurssi määrättiin niin, että se EU:n laskennalliseen valuuttaan ecuun nähden on 5,80661. Euroopan tärkein valuutta, Saksan markka, maksaa 3,04 Suomen markkaa.

Kytkemishetkellä markan keskuskurssi vastasi melko tarkasti markan ja keskeisten ERM-valuuttojen viimeaikaisista kurssitasoa. Se oli hiukan viime viikon noteerauksia heikompi eikä sen takia uskota aiheutuvan levottomuutta raha- ja valuuttamarkkinoilla. Mitään välitöntä vaikutusta Suomen korkotasoon ei myöskään povattu.

Markan pitkään povattu ERM-kytkentä lähti liikkeelle edellisen perjantaina pankkivaiktuksen esittäessä hallitukselle markan liittämistä. Valtuustossa päätös syntyi enemmistön äänin keskustan ja vasemmistoliiton vastustaessa kytkentää. Hallituksessa päätös oli yksimielinen eikä vaikeuksia ilmennyt myöskään EU:n rahakomiteassa, jossa lopullinen ratkaisu tehtiin.

(Suomi-Seura)

Suomen uutisia

Suomi myymässä suurta erää vanhoja aseita

Suomen puolustusministeriö suunnittelee kymmenien tuhansien käytöstä poistettujen aseiden kauppaa ulkomaille. Myyntitilistalla on muun muassa 25 000 pystykorvakivääriä, yli 20 000 Sten-konepistoolia, kone- ja pikakivääreitä, Parabellum-pistooleja sekä jalkaväki-, ilmatorjunta- ja laivatykkeitä.

Kyse on periaatteessa toimivista aseista, joskaan niiden ampumakuntoa ei ole tarkistettu. Osa kalustosta on ollut varastoituna ulkosalla. Aseet on tarkoitettu myydä museo- ja keräilyeriseiksi, ja kaupanteko pyritään saamaan alkuun vielä tämän vuoden puolella.

Aseet alotaan kaupata yrityksille tarjouskilpailun perusteella. Ministeriö haluaa ostajilta selvityksen loppukäytöstä, jotta aseet eivät joutuisi väärin käsiin. Myynnin edellytyksenä on aseiden vienti pois Suomesta, eikä niiltä saa myydä sinne takaisin.

Puolustusvoimien kannalta on edullisempaa myydä aseet ulkomaille kuin kaupata ne kotimaahan tai romuttaa.

(HS)

Hallitukselle luottamuslause

Pääministeri Paavo Lipposen (sd) johtama hallitus on saanut eduskunnalta luottamuksen äänin 121-54. Keskusta oli jättänyt välikysymyksen, missä puolue syytti hallitusta kansan jakamisesta kahtia sekä sosiaalisen ja alueellisen eriarvoisuuden lisäämisestä.

Epäluottamuslausepöytä kannattivat keskustan edustajien lisäksi kristilliset, nuorsuomalaiset, perussuomalaiset edustajat sekä kolmihenkinen vasemmistoliitosta erotettu vasemmistoryhmä. Tyhjää äänestivät sitoutumaton Pertti Virtanen ja rkp:n Klaus Bremer.

(Suomi-Seura)

Lastenraamattu vepsänkielillä

Venäjän Karjalassa on vietetty ensimmäisen vepsänkielisen lastenraamattun, *Lapsiden Bibliin*, julkistamisjuhla. Suomen Piipilaseuran kustantaman lastenraamattun ensimmäisen kappaleen sai ortodoksisia **Oleg** Petroskoin suomalais-ugrilaisella koululla järjestetyssä kirjojen siunaamisjuhlassa.

Yli tuhat lastenraamattua jaettiin Petroskoin lisäksi neljässä vepsäläiskylässä pidetyssä juhlassa Soutjärvellä, Kurbassa, Vindlassa ja Vilhassa.

Tätä ennen ovat vepsäksi ilmestyneet Markuksen ja Johanneksen evankeliumit.

Vepsäläisiä lasketaan olevan noin 13 000. Vepsänkieli ja -kulttuuri ovat jälleen elpymässä. Vepsänkieltä opetetaan 13 koulussa ja oppikirjojen lisäksi julkaistaan myös runokirjoja.

(HS)

YLE panostaa Internetiin

Suomen Yleisradio on siirtänyt radiouutiset ja teksti-tv-sivut Internetiin. Lokakuun alusta alkaen radiouutislähetykset ovat kuunneltavissa Internetissä, välittömästi niiden lähettämisen jälkeen. Jokainen lähetys kuuluu tunnin ajan, kunnes uusi lähetys päivittyy entisen tilalle.

Ensi vuoden alusta päälähetykset ovat kuunneltavissa vuorokauden ajan.

Radio Finlandin ulkomaille suunnattuja lähetystiä voi myös kuunnella Internetissä. Yleisradion Internet-osoite on: <http://www.yle.fi>.

(Suomi-Seura)

Exchange rate

October 10, 1996

1 Finnish mark = US \$.2185

1 US \$ = 4.5773 FIM

Foreign exchange, New York prices.
Rates for trades of \$1 million minimum.

Nimipäivät

Lokakuun 16 p., Sirkka,
Sirkku
Lokakuun 17 p., Saini Saana
Lokakuun 18 p., Satu, Sade
Lokakuun 19 p., Ulfas
Lokakuun 20 p., Kauno,
Kasper
Lokakuun 21 p., Ursula
Lokakuun 22 p., Anja, Anita,
Anniina, Anitta
Lokakuun 23 p., Severi
Lokakuun 24 p., Asmo
YK:n päivä
Lokakuun 25 p., Sointu
Lokakuun 26 p., Amanda,
Niina, Manta
Lokakuun 27 p., Helli, Hella,
Hella, Helle
Lokakuun 28 p., Simo
Lokakuun 29 p., Alfred,
Urmus

RAIVAAJA

ISSN 1059-4779

(THE PIONEER) - Established 1905

(UPS 454-580)

Periodicals postage paid in Fitchburg, MA

Published weekly except the last week of July, the first week of August and the last week in December by Raivaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
POSTMASTER: Send address changes to Raivaja, P. O. Box 600, Fitchburg MA 01420-0600.

EDITOR
BUSINESS MANAGER

Marita Cauthen
Jonathan Ratila

RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 a.m. to 4 p.m.

TELEPHONE (508) 343-3822
FAX 508-343-8147

Subscription rates:

USA: 12 mo. - \$23.00; 6 mo. - \$15.00; 3 mo. - \$11.00
OUTSIDE USA: 12 mo. - \$28.00; 6 mo. - \$20.00

Advertising rates available upon request!

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad is to appear. Raivaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1996: \$10,109.54

Leo Tokon muistolle

Ina D. Hansen, Fitchburg, MA \$10.00
Ed & Bertha Hagelberg, Sonoma, CA \$50.00

18 vuotta sitten kuolleen

Sulo Winterin muistolle
Helen S. Harvi, Houston, TX \$10.00

For coffee & cake for Raivaja workers who are all
doing a wonderful job in keeping us knowing what
is going on in the different Finnish organizations

Helen S. Harvi, Houston, TX \$10.00

Irene Korpinen, Lake Worth, FL \$5.00

Kiitos lahjoittajille!

From the desk of Stig Häggblom:

John O. Virtanen, sotainvalidi, yrittäjä, konsuli, kirjoitti uhmasta kirjan elämästään. Nyt hän on 80-vuotias, samoin hänen kumppaninsa, taitelijavaimo Kirsti, joka on syntynyt Hauholla ja eli nuoruutensa Viipurissa.

John O. ristittiin Johan Oskariksi ja on karjalaispoika. Johan Oskari oli mukana talvisodassa. Hänen taistelunsa Stalinin armeijaa vastaan kesti 77 päivää.

Virtanen säilyi hengissä, mutta vammautui yksikätiseksi. Sotavamma ei nuoren Virtasen yrityshalua estänyt, olihan perheessä Kirstin kaksi tervettä kättä ja John O:n toinen.

Avioliitto solmittiin vuonna 1941 Helsingissä ja syyskuun 16. p:nä 1946 *Drottningholm* Göteborgista lähti viemään kielitaidottomaa ja rahattomaa siirtolaisperhettä Amerikan puolelle. Satuma ohjasi heidät "ruusukaupunkiin", joksi Oregonin osavaltion Portlandia kutsutaan.

Sopivasti 80-vuotispäivän kunniaksi on suomen kielellä Suomessa ilmestynyt runsaalla kuvituksella varustettu kaunis, lähes 300-sivuinen elämänekerta kahden suomalaisen vaiherikkaasta elämästä.

Kirja nähtäneen vielä englanninkielisenäkin, näin ainakin touhukas, iloinen ja vikkeli Turussa eläkepäiviään viettävä konsuli arvelee.

John O. Virtanen kirjoitti kirjan "Suomi-kuvaa luomassa 1946-1980", menestystä kolmen käden ansiolla...

Kuulin tämän miehen olemassaolosta ja aloitteista jo 1960, kun olin Kaliforniassa selostamassa Squaw Valleysen talvikisoja. Hänestä kertoi Wäinö Hoover, sen aikaisia suuria suomalaisvaikuttajia USA:n länsirannikolla, kuten myös Nillo Tarvajärvi ja muut ammattijournalistit, jotka eri tehtävissä liikkuiivat Virtasen maiseissa niihin aikoihin.

Kaikki ihmiset ylistivät tätä Virtasta. Mistä hänellä riitti aikaa ja tarmoa kaikkiin tehtäviin? Hän oli mukana kaikessa ja oli itseopiskelun kautta ja ankaralla työnteolla kehittänyt itseään yhä suurempia ja vaativampia tehtäviä varten.

Konsuliksi hänet leivottiin "Dick" Richard Seppälän suurlähettiläskaudella Washingtonissa. Urho Kekkonen myönsi Suomen Valkoisen Ruusun Ritarikunnan 1. luokan ritarimerkin Virtaselle 1976.

Virtaset ovat Yhdysvaltain kansalaisia ja perheen toinen polvi asuu Amerikassa, mutta John O. ja Kirsti päättivät silti asettua Suomen Turkuun eläkepäiviään viettämään. Voi olla, että perheen "projektit" ovat vähentyneet Amerikan päiviltä, mutta silti niitä on runsaasti.

John O. näytteli merkittävää osaa Suomen puolella, kun Eino Friberg lopulta sai rahoitusta suurtyölleen kääntää *Kalevala* uskottavalle *American English* -kielelle.

Samoin John O. Turkuun tultuaan perusti Paavo Nur-

Suomen asioilla koko elämänsä

mi perinneyhdistyksen, joka näyttlee merkittävää osaa jo nyt kun valmisteilla on

Nurmen 100-vuotissyntymäjuhla, mikä tapahtuu kesällä 1997.

Virtasen kirja on saatavissa myös Raivaajan kautta. Kirjan hinta on 20 dollaria.

John O. ja Kirsti Virtanen olivat yhteydessä R.R. Seppälän kanssa ja hänen pääkonsulikaudellaan. Mies kuvassa oikealla on matkailunedistämisjohtaja Herman Ramo.

Kuva John O. Virtasen elämänekertakirjasta

Matti Paanala vuoden turhin julkkis

Suomen vuoden 1996 turhin julkkis on Matti Paanala. Nimi saattaa olla täysin tuntematon suurimmalle osalle RAIVA-AJAn lukijakuntaa, joten lienee paikallaan kertoa, että hänen ex-sukunimensä on Nykänen.

Entinen mäkihyppääjä voitti yleisöäänestyksen, jonka järjestivät Radiomafia ja Turhat julkikset ry. Toiselle sijalle kisassa rankattiin näyttelijä Anu Hälvä, kun taas kolmannen sijan vei liikemies ja presidentti Mauno Koiviston ex-vävy Jari Komulainen.

Turhuuskisan ylivoimaisen voiton otti kuitenkin Paanala: hän sai 16 prosenttia noin 6 000 annetusta äänestä. Suomalaisia näyttää ärsyttäneen edelleenkin kulta-Matin sukunimen vaihto. Moni näyttää tulkinneen uuden nimen julkisuuden tavoitteluksi.

Matti Paanala ilmoitti Turhin julkkis -tittelin tulleen yllätyksenä.

"En osannut odottaa tällaista kohua nimenvaihdoksesta. Omasta mielestäni en ole edes pyrkinyt viime aikoina julkisuuteen. Lehdistö on päinvastoin itse tullut ravintolaamme tekemään juttuja", muistutti baarimikkona Uuraisilla nykyisin työskentelevä Matti Paanala.

Rennyn ja Geenan uusinta elokuvaa juhlittiin Los Angelesissa

Hollywoodin suomalaisohjaaja Renny Harlinin ja hänen puolisonsa Geena Davisin uusiokuva *The Long Kiss Goodnight* oli viikonlopun kolmanneksi katsotuin elokuva. Vaikka pariskunnan uusi yhteisyritys ei olekaan saanut kiitosta kaikilta kriitikoilta, lupaava alku sai heidät melko varmasti huokaisemaan helpotuksesta. Heidän edellinen projektinsahan, *Cutthroat Island* (Kurkunleikkaajan saari), karahti pahasti kiville.

The Long Kiss Goodnight elokuva esitettiin viime viikolla tähtien loisteessa kutsuvierasyleisölle Westwoodin Mann National teatterissa Los Angelesissa järjestetyssä ensi-illassa. Elokuvan ohjannut Harlin ja pääosaa esittävä Davis olivat itsekoitettusti illan kuvatuin ja tavotetuin pari.

Suomen ainoa multimedialinen yltävillä budjeteilla elokuvia valmistava Harlin oli viime viikolla myös Suomen iltaapäivälehtien kansikuvahahmo. Sekä ensi-ilta että sitä sitä edeltänyt Harlinin ja Davisin Larry Kingin haastattelu CNN-kanavalla kerrottiin yksityiskohtaisesti suomalaisille lukijoille.

Kirjoitusten mukaan Renny Harlin ei säälinyt vaimoaan eikä miespääosaa esittävää Samuel L. Jacksonia Kandassa filmatun elokuvan kuvauksissa. Leffasta löytyy mm. kohtaus, jossa Davis ja Jackson hyppäävät ikkunasta suoraan avantoon.

"Vetäisin moottorisahalla jäähän reiän ja komensin että sinne vaan", Harlin hekotteli Larry King showssa. Davis puolestaan kertoi avannon olleen kamlinta, mitä hän on ikinä kokenut.

*The Finnish-American***RAIVAAJA**

The fears of Finns near the Eastern border changed into expectation

*The Russians are not trusted,
although friends are found in
the neighboring land.*

by Alla Kähty
translated by Roy Helander

In the past years the towns along the eastern border applied for funds from the state for border crossing points and asphalt roads. Now gateways or corridors leading to Russia from several towns are found in the blue-prints. The towns are excited for applications for funds for international projects can now be made to the EU. Thus the infrastructure for future growing traffic routes can be readied.

The southern towns along the eastern border are sure that ten years hence Finnish shopping trips will be made to St. Petersburg as often as to Helsinki.

There also seems to be no limit to the growth of Russian travel. Russia is considered to be more of a possibility than a danger.

Those who live near the Russian border do not on their own part feel that they are anymore fearful of Russia and the Russians than are the rest of the Finns. But have locks been placed on sheds in Turun ja Porin province because of the Russians?

In eastern Finland the locks were in place by 1990 at the latest. Cars are not left in the yard unlocked. They also have security system.

Cars more frightening than diphtheria

The Russian cars driving on Finnish roads are more frightening to the populace than the diphtheria that is spreading throughout Russia.

"A Mercedes costing a half million marks stood deserted on the side of Route 6 with its hood up. That was a strange sight. Even a Mercedes can break down if you don't take care of it," thinks the Finn. The sight teaches us of Russian autoculture: you drive the car as long as it runs.

The Finn going on a longer trip beyond the eastern border is inoculated against diphtheria and jaundice. The Finn is not afraid that the diseases will spread to Finland, since the forest fires that have been smoking away for several weeks have not come here either.

The eastern border Finns have had to change their life styles since 1990 when the Russian trek to Finland began. Until then, the

Russian tourists were of little bother. Until the '80s they moved about in delegations moving from the Vainikkala railroad station towards the E-department stores in strictly controlled groups.

Then the Icarus buses began to appear in almost every city. The Russians augmented their travel funds by selling vodka, champagne and crystal to the Finns. In smaller towns they parked buses which soon began to offer sexual services.

The Finns woke up to protect their property when it became evident that the Ladas and other transports contained micro-ovens and coffee makers stolen from summer cottages along with proper purchases. Construction sites soon missed bundles of rock wool and toilet commodes. The janitors of those stores which were favored by the Russians soon gave up sweeping the sidewalks to become store detectives.

Eastern Finns make good use of their neighbors

In the 1960s the Finns near the border and even those slightly removed from it began to go to work in construction jobs in Russia. They built hotels and entire cities, like Kostamus. They got to know the Russians to be hairsplitters as far as the quality of contracted work. But they got to know the Russians as human beings, also. Many took Russian wives.

These former construction workers have later become diligent travellers to Russia. They know how to get along with the Russians. They procure a 12-month visa for a thousand marks. It's worth it when you buy your gasoline and booze in Viipuri.

Many former construction men spend their time in the neighboring land restoring the soldiers' graves and markers that were ceded in Karjala. They have made friends with many of the people who now live in their former hometowns.

Of those living along the eastern front, many lost their homes to Russia. "I can't help it, but that always influences my relationships with the Russians," says a dweller in the eastern front town.

(HS)

Rows of chairs

by
Helmi Kortés-Erkkilä

Rows of chairs smartly set beside streets and sidewalks.

Like stepping over the threshold
of my home. Long ago. Small pantry.
Open shelves. Woodbox and stove.

Kitchen table circled by chairs - discards and outcasts
repaired and repainted. Family members, friends, visitors
and traveling salesmen sitting on those chairs, talking.

Just as we did at FinnFest!

Beneath the shade of trees.

Under the blazing sun.

Shuttle buses coming and going.

Loading and unloading festivalers.

Conversation stopped and started recognizing old friends.

Making new acquaintances.

White and blue kitchen chairs, benches, stools and rockers
inviting, clean and cozy as
Mother's baptized laundry
flapping and beckoning
on taut wires stretched in back yards
from wooden crosses
carpentered by kin.

Different designs: Sun rays, moon beams, clouds and rain. Homes
hearts, beds, stoves and rugs. Keys, crosses and churches.
Rectangles, squares, triangles, circles. Mathematic symbols, checks
and stars. Barns, haystacks, cows and chicks. Trees, shrubs, ferns,
roses. Symbols of the simpler world around us. Back then.

Blue on white. White on blue. Rows of chairs.

Conversational groupings experienced again
comfort of kitchen chairs and coffee klatches.

Those rows of chairs have formed a chain of childhood memories,
lingering long in modern family rooms and grateful hearts within.

CHEERIO for the chairs that chained us back in time!

ST. PAUL, MN - A special choir has been formed as part of the 1996 Reformation Festival at the Luther Seminary, 2481 Como Ave., October 25-27.

Under the direction of Paul Niemisto, Associate Professor of Music at St. Olaf College, a group of fifty choral singers from the Twin Cities and Upper Midwest will perform a selection of sacred anthems by Finnish composers during the three day celebration.

The choir has accepted the daunting challenge of singing this music in the original Finnish language. Many of the members of the choir are of Finnish heritage, and all have previous training and experience singing in college choirs or other ensembles.

Kirkkokuoro at rehearsal. Director Paul Niemisto on left.

Photo: Luther Seminary

'KirkkoKuoro' formed for Reformation Festival

The choir has been in training since early September, and will be singing in several of the services and concerts taking place at Luther Seminary and Central Lutheran Church, Minneapolis, during the October 25-27 celebration.

Called "KirkkoKuoro" (meaning, "Church Choir"), this choir will be presenting well known pieces from the Finnish Lutheran tradition by

composers such as Armas Maasalo, Selim Palmgren, Oskar Merikanto, Heikki Klemetti, Taneli Kuusisto, and Ahti Sonninen.

Finnish composer and conductor, Kari Tikka, will be in

residence during the festival, and will conduct the first performance of a new work he has written for "KirkkoKuoro."

The new anthem, with English words by Finnish lyricist Anna Mari Kaskinen, is

entitled "Come and Bless the Holy Name of God" and is scored for "KirkkoKuoro", organ, and with Finnish American brass septet "Amerikan Poljat."

Paul Niemisto

Finnish Chamber Orchestra coming to Chicago

Pianist Olli Mustonen guest soloist

The Finnish Chamber Orchestra will be performing at Orchestral Hall, 220 S. Michigan Ave., Chicago, on Sunday, Oct. 27, in a concert beginning at 7:30 p.m. Pianist Olli Mustonen will be the featured soloist.

The concert is scheduled to include two Sibelius pieces, *The Lover*, Op. 14, and *Romance in C Major*, Op. 42, as well as Mozart's Piano Concerto No. 23 in A Major, K. 88, and Schubert's Symphony No. 3 in D Major, D. 200.

The orchestra will be on its first American tour. Performances are also scheduled for Atlanta, New York, St. Louis and Washington, D. C.

Jukka-Pekka Saraste, the orchestra's current artistic advisor, will conduct. Saraste is also the principal conductor of the Finnish Radio Symphony Orchestra and music director of the Toronto Symphony Orchestra.

For tickets, call Phone-Charge at 312-294-3000 or visit the Orchestral Hall Box Office at 220 S. Michigan Ave., Chicago. (Box office and PhoneCharge hours are Monday-Saturday, 10 a.m.-6 p.m.; Sunday 11 a.m.-4 p.m.) For group sales information, call 312-294-3040.

Heikki Sarmanto to appear in concert with University of Minnesota ensembles

Sarmanto and his Quintet to perform world premiere of *Minnesota Suite*

MINNEAPOLIS, MN - Prolific Finnish composer/keyboardist Heikki Sarmanto, along with his Quintet, will appear at the University of Minnesota School of Music to perform with several of the School's ensembles on November 8 and 9, 8:00 p.m., in Ted Mann Concert Hall on the University's West Bank. The performances are free and open to the public.

Sponsored by the Aina Swan Cutler Fund for the [annual] Performance of Finnish Music at our institution, Heikki Sarmanto and his quintet will be in residence at the School for one week of master classes, rehearsals, and the performances which will feature his impressive compositions.

Members of the quintet include Juhani Aaltonen, flute; Pekka Sarmanto, bass; Esko Rosnell, drums; Maija Hapuoja, soprano; and Heikki Sarmanto, piano.

Works to be performed include *Minnesota Suite* (world premiere), *Jazz Lieder*, *New England Images*, *Suomi*,

turn to SARMANTO page 7

Finland joins ERM

WASHINGTON, DC - On October 12 Finland joined the Exchange Rate Mechanism (ERM) of the European Monetary System (EMS). The ECU central rate of the Finnish markka has been agreed to be 5.80661.

The bilateral central rates in relation to other ERM currencies have been fixed on the basis of the ECU central rate. Mutual intervention obligations have simultaneously taken effect, and Finland has gained the right to participate in the financing arrangements relating to the ERM. Bilateral exchange rates within the ERM are allowed to deviate from the central rates by +/- 15 per cent at most.

Through participation in the ERM, the Finnish government wants to make sure that Finland will fulfill all the convergence criteria related to the third stage of the Economic and Monetary Union. Finland is expected to meet the fiscal criteria by 1997. The inflation and interest rate criteria are already clearly fulfilled at the moment.

During the past few years, Finland's economic policies have been aimed at the restoration of the financial balance which had been disrupted by deep recession. As progress has been made, first in the current account and gradually also in the public finances, the stability of prices, interest rates and the exchange rate has improved. These developments also provide a good basis for maintaining

exchange rate stability in the future.

The markka has been very stable in relation both to the ECU and to the DM for almost two years. The agreed ECU central rate of the markka appears to create adequate preconditions for maintaining competitiveness and containing inflationary pressures.

Exchange market developments in Finland and elsewhere in Europe 1991-93 showed that participation in the ERM is not risk-free. Exposure to shocks originating in other countries may even increase.

Wide (+/- 15 per cent) fluctuations limits provide shelter against unwarranted speculation. Having joined the ERM, Finland also participates in mutual intervention arrangements between central banks.

Maintenance of the macroeconomic balance and confidence in the ability of the economic policy to achieve its goals are essential prerequisites for a successful participation in the ERM. The role of fiscal policy and of moderate cost developments will be crucial. Fiscal policy is now on the right track, and the deficit is declining. The government is committed to strengthening the fiscal balance during the next few years as foreseen in its recently updated convergence program.

Information Finland
Embassy of Finland

Chicago News

by Bob Kujanpaa

Friends from Michigan, Wisconsin and the Chicago area gathered to celebrate **Hilda Kujanpaa's** ninetieth birthday at a dinner party hosted by her family at the Lido in Chicago on Sunday, October 6. Following dinner, guests enjoyed dancing to Hilda's favorite songs played by Walter Flechsig and his Orchestra. Congratulations Hilda!

Members of the **League of Finnish-American Societies** chose their officers for the 1996-97 service year at their annual picnic in August.

They include: President Jussi Lapinoja; Vice President Ray Lescelius; Treasurer Heikki Hartikainen; Secretary Liz Grillos; and members of the Board of Directors Lois Lescelius, Mary Wurzer, Steve Koivula, Oscar Forsman, Auli Hartikainen, Fred Niemi, Warren Polston, Judy Reinhardt, Kathy Saari, Lee Hofnagle and Kai and Marjatta Ekholm.

Lois Lescelius will continue as editor of the newsletter, Steve Koivula will be in charge of membership and Mary Wurzer will continue as liaison to Salolampi.

The League of Finnish American Societies participated in the Scandinavian Day Festival at Vasa Park in Elgin on Sunday, September 8. Members sponsored a merchandise booth and Mary Wurzer distributed information about Salolampi.

A quartet from the **Sibelius Male Chorus** of Chicago sang at the Leif Erickson Fest which was held at the Scandinavian Club in Arlington Heights on Sunday, October 6. Members participating were Charles West, Matti

Makinen, Bill Maki and Arnold Aho.

Timothy and Thomas McMahon, sons of Kathy (Kujanpaa) and Patrick McMahon, had poems they had written for their school writing classes published in the 1996 edition of *Anthology of Poetry by Young Americans*. Their poems had been submitted by their teachers for consideration for publication. Congratulations Tim and Tom!

Lempi G. Sword passed on to eternal life on October 1, 1996, at St. Paul's House and Health Care Center in Chicago.

She was born June 2, 1905, in Finland, the daughter of Lempi (Lahdesmaki) and Isaac Saari. She traveled with her mother by ship to America when she was just an infant; joining her father who had settled in the Balsam area near Amasa, Michigan, where she attended school.

She was a member of Trinity Lutheran Church of Stambaugh, Michigan, where she belonged to the Ladies Guild. She was also affiliated with the Eden Evangelical Lutheran Church of Chicago. She was a member of the Women's Club of Caplan, Michigan.

She was a resident of the month at St. Paul's House in January of 1996 where she was known for her smile, her jokes and her sociability as she was always visiting with and helping other residents. She especially liked the outdoors and outdoor activities.

She was preceded in death by her first husband Ero Karl. She married Alvin Sword in 1961. He passed away in 1977.

She was also preceded in death by a son, Richard Karl; a grandson, Ross Karl; a granddaughter, Linda Karl; three sisters, Mary Schmidt, Hilda Halsor, Hilma Sande Anderson and two brothers, Wayne Saari and John Saari.

She is survived by her daughter, Wilma Karl of Chicago; a sister, Lena Waltee of Montesano, Washington; great-grandson, Nathan Karl; great-granddaughter Andrea Karl and their mother Carol Karl of Madras, Oregon, and loving nieces and nephews.

There was no visitation. Services were private.

Finnish Ski Club

SAIMA PARK • FITCHBURG MA

Join the celebration

This coming New Year's Eve will be a double celebration! We are planning a dinner-dance to celebrate the 50th anniversary of the Finnish Ski Club as we ring in the new year.

The event will be held at the Saima Park club house. Tickets will be available this fall. A short program is planned. Great traditional foods will be served, along with American favorites. Mark your calendars.

Work parties

Work parties will maintain the trails this fall. Volunteers are welcome on Saturdays, 8 a.m. to noon. Bring your own hard rakes, shovels and brush cutters. Call club president Veikko Honkala (508-386-7040) for more information.

Membership meetings

Ski Club membership meetings have been set for the following dates: October 25, 1996, and Jan. 10, Feb. 14, and the Annual Meeting on April 25, 1997.

Meetings are held Fridays, 7:30 p.m., at the club house at Saima Park.

Membership dues

of \$20 for the 1996-97 membership year, including full privileges and membership in the Finnish American Club of Saima, were due Oct. 1, 1996.

Make your check out to Finnish Ski Club and mail it to Finnish Ski Club, c/o Karl Makela, Membership Secretary, 60 Newell Rd., Holden MA 01520-1437.

Finnish Ski Club

Lukijan kynästä

The LUKIJAN KYNÄSTÄ (From a Reader's Pen) Section invites readers to discuss current issues of the Finnish American community. Everyone is welcome to contribute.

Debate, observe, question, suggest - express your opinion! If possible, keep your letter to the length of one typewritten page or two handwritten pages. Letters selected for publication may be shortened for space reasons.

Letters published in this section do not necessarily reflect the opinions of the RAIVAAJA staff, Raivaaja Publishing Company Board of Directors or Shareholders.

You may request to use a pseudonym for publication with your letter, but your letter must include your real name and address. Anonymous letters will not be published.

Send your letter to: LUKIJAN KYNÄSTÄ, RAIVAAJA, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

We are not changing a shirt

We're doing this for you!

This is what the speaker said about the unification at the FACS meeting last month. That's what the politician says about his supporting a bill to cut healthcare. "I'm doing this for you."

It reminds me of an incident that happened at our boarding house. An elderly man came and asked my father if he could have a room. My father took him in.

Later he told the story of how his son and daughter-in-law asked him if they could move in and live with the father they would take care of him, his meals, laundry and whatever had to be done. The father agreed.

A few months later, they convinced the father that if they had the deed to the house, they would take care of the taxes and other expenses on the house. The day after he signed over the deed, he found his belongings on the porch. He had been evicted.

The Finnish American Club of Saima Inc. also has a deed, a deed to Saima Park. It has a great value. A lot of history of the Finns in the Fitchburg area is tied to the park. The park also has quite a value in dollars.

The Finnish American Club of Saima Inc. was organized in 1946 by sons and daughters of members of the Saima Labor Society and by others who were looking for a Finnish American club. In 1947 the new club was given managerial rights to take care of Saima Park.

Here was a club whose

members were known very well by the members of the Saima Labor Society that had to wait 20 years for the adults to pass them the deed to Saima Park. Now we are treating the passing of the ownership as casually as changing a shirt.

Who are going to be the new owners of Saima Park? I have attended some meetings of the unification committee. Everyone on the committee is a Saima member.

Who are the others that are going to be involved in the unification? Saima has regular meetings, anyone can attend. A listing of all members of the interested parties should be made known to the Finnish American Club of Saima Inc. members. After all, who is trying to recruit who into this unification.

The Finnish American Club of Saima was doing O.K. Some other club is in need. Why should the FACS bend over and lose it itself in the unification. We do not wish to find the FACS evicted from our own property. Look what happened to the "Kenttä Hall" in Florida, the old man in the story.

The membership roll must be closed for the duration of the discussion to avoid "padding" the membership list. Already a call has gone out for runners to come and use the facilities at the park. The board knows that anyone given permission to use our facilities must be covered by insurance, or is this a new club, "The Runners' Club" which will join Saima and be

turn to LUKIJAN KYNÄSTÄ next page

The Annual Membership Meeting of the FINNISH-AMERICAN REST HOME, INC.

Lake Worth, FLORIDA, will convene at 2 P.M., Saturday, October 26, 1996 in ANNAN MAJA at the facility headquarters at 1800 South Drive, Lake Worth, Florida 33461. Proposed changes to By-Laws will also be discussed.

FINNISH-AMERICAN REST HOME, INC., jäsenten vuosikokous pidetään Lepokodin ANNAN MAJALLA, 1800 South Drive, Lake Worth, Florida, lauantaina 26 päivä lokakuuta, 1996 alkaen kello 14 (2) iltapäivällä. Ehdotukset ohjesääntöjen vaihtoon otetaan esille.

Messiah Lutheran Church
750 Rindge Rd., Fitchburg, MA

Fall Mission Festival

October 26 • 9 am - 1 pm

PANNUKAKKU
FINNISH COFFEEBREAD
BAKED GOODS, JAMS & JELLIES
HOMEMADE SOUP, CRAFTS

All monies go to missions

FINNISH-AMERICAN REST HOME
AMERICAN-FINNISH NURSING HOME
1800 SOUTH DRIVE, LAKE WORTH, FL 33461
TELEPHONE (407) 588-4333

Enjoy independent living in our beautiful Rest Home or if needed, 24 Hour Care in our Nursing Home. Live in a Finnish atmosphere at affordable rates. Call or write for further information.

FinnFun weekend meeting of historians

Those planning to attend the November FinnFun Weekend at the Cortina Inn in Killington, Vermont, please take notice that the heritage committee of F.A.H.S. Connecticut will be conducting a Sunday morning breakfast meeting at 7:30 a.m.

We urge organizational representatives and individuals who are interested in the preservation and perpetuation of our north east area Finnish American historical heritage to attend this gathering. Walk-ins are welcome.

Remember, FinnFest '98 will be upon us soon.

Finnish American Heritage Soc.
Heritage Committee
Burton Jernström

SARMANTO

from page 5

Hearts, and New Hope Jazz Mass. Sarmanto, who considers himself a composer as opposed to a jazz composer, goes way beyond the boundaries of jazz, using music with non-jazz formats, making readily apparent his great interest in many different kinds of sounds.

School of Music ensembles slated to perform are Jazz Ensemble, Jazz Singers, Concert Choir, Opera Theatre, and Campus Orchestra. Vocal soloist include Tom Speckhard, Molly Anderson, Angela May and School of Music Director Vern Sutton.

School of Music
College of Liberal Arts
University of Minnesota

LUKIJAN KYNÄSTÄ

from previous page

covered by Saima's insurance, and we receive a lot of new members who will vote with the Skating Club. The board knows that it is wrong for an individual to give this permission.

In order to introduce the members of the other clubs interested in unification, it would be good to have a joint get-together. I am most anxious to meet the others beside the committee.

Remember we are not changing a shirt. Remember the charter members of the FACS waited 20 years before they received the deeds to the park. I do not think we should let go of the deed just because a committee has met and decided that we should. Whoever heard of a club giving a committee the power to write the club out of existence?

Oh, by the way, did the board decide it was too much work to serve the annual turkey dinner to the membership?

The Committee to Save the Finnish American Club of Saima
Tarmo Hannula

The Number
You Need
For Your
Financial Needs

Financial
Advisors

American Express Financial Advisors Inc.

Joyce I. Hannula CFP
Certified Financial Planner
508 832-6368

© 1996 American Express Financial Advisors

Meeting of interim committee for
FinnFest USA '98
Saturday, October 26, 1996 • 11:00 a.m.
University of Southern Maine
Gorham, Maine

Tour of the facilities and discussion
of the festival's organizational structure

Directions to University of Southern Maine:
Maine Turnpike to Exit 8; Route 25 West (6 miles);
Route 114 North (1/4 mile); left onto College Ave.

Kalenteri

CALIFORNIA

- Oct. 20 - Staged reading (in English & Finnish) of Aleksis Kivi's one-act comedy *Kihlaus* (The Betrothal), 2 pm, Finnish Brotherhood Hall, 1970 Chestnut St, Berkeley. Sponsored by United Finnish Kaleva Brothers & Sisters Lodge #21.
- Oct. 24 - Monica Groop, mezzo-soprano with Los Angeles Master Chorale, Esa-Pekka Salonen conducting, 8 pm, Music Center, Dorothy Chandler Pavilion, 135 N Grand Ave, Los Angeles.
- Oct. 26 - "Materiality in Finnish Architecture," a one-day symposium, Wurster Hall Auditorium, University of California, Berkeley. Free admission; tickets required due to limited seating.
- Monica Groop, mezzo-soprano; Esa-Pekka Salonen conducting, 8 pm, Dorothy Chandler Pavilion, Los Angeles.
- Oct. 31 - Monica Groop and Raimo Laukka, baritone with Estonian National Men's Choir; Esa-Pekka Salonen conducts Sibelius: *Tapiola* and *Kullervo Symphony*, 8 pm, Dorothy Chandler Pavilion, Los Angeles.
- Nov. 8 - The Pan-Nordic Ensemble (Johanna Grussner, voice, Anders Eriksson, trumpet, Mika Pohjola, piano, Andreas Filfet), 7 pm, Norwegian Seamen's Church, 1035 S Beacon St, San Pedro.

CONNECTICUT

- Oct. 19 - Children's Halloween Party, 3:30-5:30 pm, Finnish Hall, 76 N Canterbury Rd, Canterbury. Sponsored by FAHS.
- Nov. 3 - Aura Seura meeting, 2 pm, Aura Hall, Voluntown.
- Nov. 7 - Finnish American Heritage Society monthly meeting, 7 pm, Finnish Hall, Canterbury.

FLORIDA

- Oct. 26 - Finnish-American Rest Home Inc annual membership meeting, 2 pm, Annan Maja, Finnish-American Rest Home, 1800 South Dr, Lake Worth.
- Nov. 2 - Halloween Dance, 8-11 pm, Finnish American Club, 6016 Delaware Ave, New Port Richey. Music by Don Toles. Dress Up!
- Nov. 6 - Finnish American Club membership meeting & pot luck, 3 pm, Finnish American Club, New Port Richey.
- Nov. 8 - Rummage and Bake Sale & Lunch, 9 am-2 pm, Finnish American Club, New Port Richey.
- Nov. 16 - Harvest Dance, 8-11 pm, Finnish American Club, New Port Richey. Music by "Just One."

GEORGIA

- Oct. 26 - Finnish Chamber Orchestra in Atlanta Debut, 8 pm, Rialto Center for the Performing Arts, Atlanta. Jukka-Pekka Saraste, director; Olli Mustonen, piano soloist. Program includes two works by Sibelius ("The Lover" & "Romance, Op. 42"). Tickets: Rialto Center box office or 404-651-4727.

ILLINOIS

- Oct. 27 - The Finnish Chamber Orchestra, Jukka-Pekka Saraste, conductor, with Olli Mustonen, piano, 7:30 pm, Orchestral Hall, 220 S Michigan Ave, Chicago. Tickets at Orchestral Hall box office or PhoneCharge 312-294-3000.

MASSACHUSETTS

- Oct. 16 - Finnish-American Society of Cape Cod monthly meeting, 7 pm, Community Building, Rte 149, West Barnstable.
- Oct. 19 - Suomi-koulu of New England, 10 am-noon, Waldorf School, 739 Mass Ave, Lexington. For more info: 508-897-2813.
- Supper, 5 pm, U K Temperance Society camp, 83 Suomi Rd (off Rte 36), Pembroke.
- Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Scott Rd, Fitchburg. Music by Dori Wells Duo. Sponsored by FACS.
- Oct. 22 - Finnish Golden Age Club meeting, Elm St. Church, 264 Elm St, Fitchburg.
- Oct. 24 - Scandinavian Dance Class, 7:30 pm, Viking Club, 410 Quincy Ave, Braintree.
- Oct. 25 - Finnish Ski Club meeting, 7:30 pm, Saima Park, Fitchburg.
- Oct. 26 - Fall Mission Festival, 9 am-1 pm, Messiah Lutheran Church, 750 Rindge Rd, Fitchburg. *Pannukakku*, Finnish coffeebread.
- Oct. 27 - 5th Annual Finnish-American Art Show, 11 am-5 pm, Saima Park, Fitchburg. Sponsored by Finnish American Central Committee.

MASSACHUSETTS

- Finlandia Foundation Boston Chapter monthly meeting, 3 pm, St. Paul Lutheran Church, 929 Concord Tpke, Arlington. Fundraiser and Kalevala Koru Fashion Show. Reservations a must: call 617-648-4171.
- Oct. 29 - Finnish Golden Age Club meeting, 2 pm, Elm St Church, Fitchburg.
- Nov. 1 - "Bonnet Dance," 7:30-11:30 pm, Viking Club, Braintree. Wear a fancy or funny hat. Scandinavian music by Nils Lundin.
- Nov. 2 - Suomi-koulu of New England, 10 am-noon, Waldorf School, Lexington.
- Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Fitchburg. Music by Hi-Lites. Sponsored by FACS.

MICHIGAN

- Oct. 26 - Finnish-American Society of West Central Michigan fall program, 2 pm, United Methodist Church, I-96 exit 23, Marne. Concert by The Finnish-American Singers of Michigan.

MINNESOTA

- Oct. 25-27 - Reformation Festival, Luther Seminary, 2481 Como Ave, St Paul. Spotting Finnish sacred music and traditions. For more info: 612-641-3486 or toll free 888-3LUTHER.
- Nov. 8 - Performance by the Heikki Sarmanto Quintet, 8 pm, Ted Mann Concert Hall, School of Music, University of Minnesota, Minneapolis. Free admission.
- Nov. 9-10 - Conference on the Legacy of Finnish Studies and its Prospect for the New Millennium, Raddison Metrodome, Minneapolis.
- Nov. 9 - Performance by the Heikki Sarmanto Quintet, 8 pm, Ted Mann Concert Hall, University of Minnesota. Selections include world premiere of Sarmanto's "Minnesota Suite."

NEW JERSEY

- Oct. 18 - Scandinavian Hop Dance, 8:30 pm, Assyrian Church Hall, Paramus. Music by Bert Stromholm Orchestra. Learn how to hambo, schottis & polka on the orchestra breaks. For more info: 201-848-1198 or 201-835-4670.

NEW YORK

- Oct. 24 - Performance by NADA jazz band, led by composer Eero Hämeenniemi, 7 pm, Knitting Factory, 74 Leonard St, New York.
- Finnish Pianist Olli Mustonen in Carnegie Hall Recital Debut, 7:30 pm, Carnegie Hall, 881 7th Ave, New York. Tickets: Carnegie Hall box office or Carnegie Charge (212-247-7800).
- Oct. 30 - The Finnish Chamber Orchestra in New York Debut, 8 pm, Alice Tully Hall, New York. Jukka-Pekka Saraste, conductor; Olli Mustonen, piano soloist. Pre-performance lecture at 7 pm. Program includes "The Lover" & "Romance, Op. 42" by Sibelius. Tickets: Alice Tully Hall box office or Center Charge (212-721-6500).
- Nov. 1 - Finlandia Foundation New York Metropolitan Chapter membership meeting, 8 pm, 6th floor, Central Presbyterian Church, 593 Park Ave at 64th, New York. Program: Musical evening by pianist Maaret Ollila.
- Nov. 4 - Pianist Laura Mikkola in debut recital, 8 pm, Weill Recital Hall, Carnegie Hall, 57th at 7th Ave, New York. Advance tickets from Carnegie Hall box office or Lee Alperin, 36 Tompkins Cir, Staten Island NY 10301. A feature of the Artist Debut Series of the Finlandia Foundation New York Metropolitan Chapter.
- Nov. 13 - Performance by Heikki Sarmanto jazz band, 7 pm, St Peter's Church, 619 Lexington Ave, New York.

TEXAS

- Oct. 17 - Finnish-American Society of Dallas/Ft. Worth monthly meeting, 7:30 pm, King of Glory Lutheran Church, 6411 LBJ Freeway, Dallas. Program on the Finnish Spitz, a dog native to Finland, by Dr. Tom Walker of Bastrop.

VERMONT

- Nov. 1-3 - Finn-Funn Weekend, Cortina Inn, Killington. For more information, call 860-887-8111 or 860-889-7820. Sponsored by FAHS of Canterbury (CT).
- Nov. 3 - Breakfast meeting for organizational representatives and individuals interested in the preservation and perpetuation of northeast area Finnish American historical heritage, 7:30 am, Cortina Inn, Killington. Hosted by FAHS Heritage Committee. For more info: 860-376-9761.

Events subject to change without notice

Window on the past

"Tissariin palloruuma" is written in ballpoint pen on the original of the old-time photographic postcard which is reproduced enlarged above. That the postcard comes from the collection of the late Raivaaja director, correspondent and agent Elsa (Blom) Linden (1912-1984) of Gardner (MA) provides a clue that "Tissariin palloruuma" might have been in Gardner.

Sure enough, the 1910 Price & Lee's Gardner City Directory shows that there was a billiards and pool room operated by Erickson and Tissar at 18 Connors St. Looking up each of the proprietors names finds Victor Erickson living at 132 Washington St. and Hjalmar Tissar at 126 Washington. At the 18 Connors St. address was also a barber, Abell Pirinen, who lived at 188 Reagan St.

In the City Directory for 1909, only the year before, only Pirinen of the above trio is at the 18 Connors St. address. Erickson is working at Heywood Bros. & Wakefield Co. Tissar is not listed at all. In 1909 a John A. Koski is given as the proprietor of the pool room at 18 Connors.

The trio of Erickson, Tissar and Pirinen continue at 18 Connors throughout the 1912 Directory. In 1913 a Matti Berg replaces Pirinen as the barber at that address. Pirinen had moved to 144 Parker St., also

a barbershop and pool room.

The directory of 1914 shows more changes. John A. Koski is back at 18 Connors in the "billiards & pocket billiards" business, this time with a partner, Otto Kohvakko. Mattie Ray is now listed as the barber at that address.

What happened to Erickson & Tissar? In 1914 Erickson is listed as a clerk at the Workers' Co-operative Co. at 19-23 Ash St. while Tissar has become a machinist (no employer given). Much later, in 1950, Tissar (now listed as Tissari) is working as a machine operator at Haywood Wakefield Co. Then in 1952 appears the statement that he has moved to West Boylston.

Assuming that Hjalmar Tissar (or Tissari) is in the photograph, can anyone pick him out from the three above? Or what about Victor Erickson or Abell Pirinen? Are they in the picture? Or do these men have names totally different from those I have mentioned here?

It would be wonderful to be able to confirm the identity of even one of them. If anyone can help, write: Raivaaja, P. O. Box 600, Fitchburg MA 01420-0600.

Jonathan Ratila

RAIVAAJA

SUBSCRIPTION
AND/OR
ADDRESS CHANGE

NAME _____

ADDRESS _____

New subscription _____ Renewal _____

Payment \$ _____

SUBSCRIPTION RATES:

USA: 12 mo. - \$23.00; 6 mo. - \$15.00; 3 mo. - \$11.00
OUTSIDE USA: 12 mo. - \$28.00; 6 mo. - \$20.00

Raivaaja

P.O. Box 600

Fitchburg, MA 01420-0600

Phone: 508-343-3822 Fax: 508-343-8147

Sports roundup

with Harri Siitonen

Tommi Mäkinen now world rally champ

Finland's Tommi Mäkinen won Rally Australia on Sept. 16 to become world rally champion. The 32-year-old Finn was an easy winner with his Mitsubishi Lancer in the four day, 974-mile rally.

Australia was Mäkinen's fifth win of the season and, in doing so, became the first driver to win more than half the world championship rounds in one year. He was the first Mitsubishi driver to win the title.

Keith Luoma 10th in 5K title walk

Keith Luoma, 34, of Martinez (GA) took 10th place in the U. S. Track & Field National Masters 5 km Race-walking Championships and Open at Kingsport (TN) on

Sept. 14.

With a time of 23:46, he positioned well in a field of 57 finishers.

Nurminen scores first NHL goal

Finnish rookie Kai Nurminen of the Los Angeles Kings scored his first career National Hockey League goal in a thriller game with the San Jose Sharks at Inglewood (CA) on Oct. 6.

Nurminen's shot came at 8:50 of the first quarter when he beat the Sharks' Mike Rathje to a long rebound of a Yanic Perreault shot and blasted the puck past Kelly Hrudey, San Jose goalie.

The Sharks won the wild, high-scoring game with 4.4 seconds left in overtime when Victor Koslov fired a goal which gave the visitors a 7-6 victory.

Braintree, MA

Scandinavian Cooking

If you are interested in Scandinavian cooking, you will want to mark November 17 on your calendar.

The the moment we are looking for a lady OR GENTLEMAN who would be willing to demonstrate any recipes of choice. Men, women, children and grandparents are all welcome!

There will be a charge to be used towards ingredients and a "taste." Coffee will be provided.

If you are interested in coming or willing to be the demonstrator, please call and/or leave a message at 508-580-1356.

It should be a fun time so hope to see you at the Viking Club, 410 Quincy Ave., Braintree, on Nov. 17!

Viking News

Majoituskorsu Virolahden bunkerialueella.

Kuva: Sini Harjunmaa

SALPALINJA

sodan monumentti Suomessa

SINI HARJUNMAA
HOLDEN, MA

Matkatessamme Suomessa tänä kesänä, satuimme osu-
maan sotaveteraanihoitotietä
useaan kertaan. Hotellimme
Kerimäellä osoittautui olevan
myös sotaveteraanien kun-
toutuksen keskus, samoin vahin-
gossa löytämämme mukava
lounasravintola Finlandia
Punkaharjulla. Kolmannen-
kin kerran osuimme veteraa-
nihoitotietä, tällä kertaa oli
jo tarkoitustakin mukana.

Ajelimme Kaakkois-Suomes-
sa matkalla takaisin Vaali-
maan raja-asemalta, kun Vi-
rolahdella huomasimme o-
pasteen osoittavan "Bunk-
kerialueelle".

Kiemurteleva hiekkatie vei

meidät aukealle, jossa nou-
simme autosta. Pienen kios-
kin luota saapui meitä lämpi-
mästi tervehtimään veteraan-
pariskunta, joka ystävällisesti
tarjoutui opastamaan ympäri
ainutlaatuisen museoalueen.
Olimme tulleet Salpalinjan
asemalle.

Maaliskuussa 1940, vain
runsas viikko talvisodan rau-
hanteon jälkeen, Suomen
Puolustusvoimain ylipäällikkö
sotamarsalkka C.G. Manner-
heim kutsui lähimmät ken-
raalinsa luokseen neuvotte-
luun. Sen tuloksena Manner-
heim määräsi, että valtakun-
nan itärajan lähelle tulisi vä-
littömästi rakentaa puolus-
tuslinja, joka alkaisi Virolah-
delta (Suomenlahden rannal-
la, maamme kaakkoisnurkas-
sa) ja jatkuisi Luumäen, Sai-

maan ja Sallan kautta aina
Jäämerelle saakka.

Työt alkoivat huhtikuussa
1940 ja suurimmillaan työ-
voiman määrä oli maalisi-
kuussa 1941, jolloin töissä oli
35 000 miestä, joita muonitti
2 000 lottaa.

Betonisia tai louhittuja kan-
talinnoitteita rakennettiin 728
kappaletta, puisia kenttälino-
itteita noin 3 000, taistelu-
ja yhteyshautaa 350 kilo-
metriä, kiviä yllä 200 ki-
lometriä ja kaivantoestettä yli
130 kilometriä. Näin Salpalin-
jasta tuli Suomen kaikkien
aikojen suurin rakennustyö.

Töiden oltua välillä keskey-
tettynä, niitä jatkettiin venä-
laisten suurhyökkäyksen jäl-
keen kesästä lokakuun loppu-
un 1944.

Huomattavaa on, että Salpa-

asemaa ei jouduttu koskaan
käyttämään taistelutilanteis-
sa, mutta sen olemassaolo
auttoi suomalaisia rauhan-
neuvotteluissa venäläisten
kanssa.

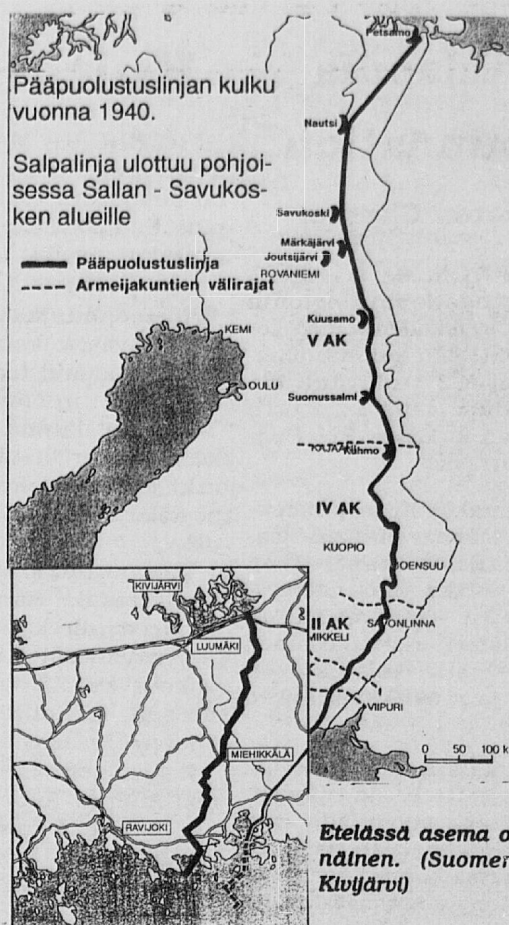
Tämän puolustuslinjan ta-
sosta kertoo se, että pelkäs-
tään Suomenlahden ja Sai-
maan välillä on rakennettu
esim. teräsbetonisia ase- ja
majoituskorsuja noin 700
kappaletta! Sotahistorian
tutkijoiden mukaan Salpalin-
ja oli paras puolustuslinja toi-
sen maailmansodan aikana.

Veteraani Niilo Pasanen vai-
monsä Elvin kanssa tutustui
meidät huolellisesti tähän
Salpa-asemaan, joka on yksi
koko Suomen halki kulkevan
Salpalinjan asemista. Sen
kantalinoitteet ovat lähes
kaikki jäljellä tänäkin päivänä
Niistä on poistettu aset ja
pääosa sisustuksesta.

Majoituskorsussa, joita alu-
ella oli 20 tai 40 miehelle
tarkoitettuja, saimme kuiten-
kin nähdä alkuperäistä vas-
taavaa sisustusta kerros-
vuoteineen ja vesikaivoneen.
Peltoalueilla on kiviä taita-
osin purettu maanviljelyn
tietä. Kenttälinoitteiden
puosot on purettu tai ne
ovat lahonneet.

Nykypäivän Salpalinja on
sodan monumentti, jonka
keskeisimpien osien säilyt-
täminen jälkipolville toteu-
tetaan Puolustusvoimien, Mu-
seoviraston, kuntien ja jär-
jestöjen yhteistyöllä.

Salpa-asema Virolahdella on avoinna
yleisölle heinä-elokuussa päivittäin klo
10 aamup. kahdeksaan iltap. Bunkke-
rialueella on opastus 7-tieltä (E 18)
Virolahden ja Haminan välillä. Asemalla
on ilmainen opastus, josta vastaavat
alueen rintamamies- ja sotaveteraanit.

Etelässä asema on yhte-
näinen. (Suomenlahti -
Kivijärvi)

Tanssi ja laulu on tärkeämpää!

Miesmuistin mittainen elämä kansantanssin
parissa on avannut lempäläisen Ilpo Salosen,
56, silmät näkemään myös taaksepäin: tanssi
kuvastelee kansan sisintä ja kertoo tismalleen,
millaista väkeä suomalaiset ovat.

"Tämä ei ole lainkaan sellaista viime vuo-
sisadan jäämistöä kuin yleinen mielikuva
uskoo", Salonen puolustele jatkuvasti uusi-
tuvaa kansantanssia.

Hänelle se on sitä kansan tanssia, jota Suo-
messä mennään työkoilla, seuroilla ja lavoilla.
Kun vuosituhat pian vaihtuu, kansantansseik-
si hyväksytään ilman muuta myös tämän vuo-
sisadan twistit ja lampadat.

Ilpo Salosen 40-vuotista taitelijajuhlaa tans-
sattiin ja pelattiin lokakuun 11. päivänä Tam-
perella.

Kuvassa Ilpo Salosen johtama Ahjolan tanhu-
ajat näyttämässä miten viehkoilla kumarruk-
silla isoiset mummojamme muinoin kohtelivat.

(AL)

Finlandia Foundation Boston Chapter

ARLINGTON, MA - Finlandia Foundationin Bostonin jaoston syykauden toinen kokous pidetään sunnuntaina, lokakuun 27. päivänä klo 3:00 iltapäivällä St. Paul's Lutheran kirkossa, 929 Concord Turnpike.

Ohjelmakomitean puheenjohtaja Mimmu Harttala-Sloannin mukaan iltapäivä on tämän vuoden varojenkeräystilaisuus. Ohjelmassa on suomalaisen ateria koostuen lohikeitosta kotitekoisen leivän ja mustikkapiirakan kera.

Ruokailua seuraa Kalevala Korun esittely- ja myynti. Paikallinen myyntiedustaja Pertti Hasanen on paikalla kertomassa korujen historiaa sekä myös myymässä näitä arvostettuja suomalaiskoruja. Jaosto saa osuuden myynnistä.

Liput tilaisuuteen maksavat \$10.00 hengeltä ja ne tulee hankkia etukäteen soittamalla Saana McDanielille numeroon 617-648-4171.

Kultaisen Iän Kerho

FITCHBURG, MA - Suomalainen Kultaisen Iän Kerho kokoontui lokakuun 8. p:nä Elm St. Lähetyskirkon seurakuntasaliin, 264 Elm St., klo 2 iltapäivällä.

Puheenjohtaja Anton Nopanen avasi kokouksen lausumalla kaikki tervetulleiksi. Laulettiin "America" ja "Maamme" laulut. Sen jälkeen sihteerä Irene Vilakari luki edellisen kokouksen pöytäkirjan, mikä hyväksyttiin.

Vieras joukossamme oli Topi Huhtala. Hänet lausuttiin tervetulleeksi.

Syntymäpäiväänsä tällä viikolla viettää Andrew Anderson. Hänelle laulettiin "Happy Birthday".

Rahalahjoituksen kerholle teki Andrew Anderson syntymäpäivänsä kunniaksi.

Lahjoituksia kahvipöytään tekivät seuraavat: Miriam Orava, Irja Alitalo, Anton Nopanen, Mildred Heino, Irene Vilakari, Einar Heino, Bertha Laaksonen, Anna Niemi, Helvi Fiskaali, Barbara Kaukoranta, Vieno Aho, Anne Anderson ja Margaret Laforse.

Vieno Rantala sanoi Impi

Äijälän olevan vielä hoitokodissa, ja olleen iloinen saadessaan kerholta Get Well -kortin.

Mildred Heino toi tervetulleisiä Ethel Anttoselta. Hän toivoo joskus vielä pääsevänsä kerhon kokouksiin. Hän on yhä rullatuolissa.

Sitten siirryttiin ohjelman puoleen, minkä esitteli Helvi Fiskaali, ja se oli seuraava: Waino Berkiö soitti haitarilla alkusoihtoksi kuusi kaunistalaulua.

Anna Niemi luki hauskan "Kuokkavieraana" ja "Ruokous vanhenemiseen" taitavalla tavallaan. Uusi esiintyjä Ellen Tastula luki vanhasta Aapisesta lasten kertomuksia: "Pieni piirustaja", "Ketun kolttonen", "Pikku Lauri" ja "Lehmä, lammast, hevonen ja koira".

Armas Kaukoranta lauloi "Taivas on sininen ja valkoinen" ja "Tuonne taakse metsämaahan". Anton Nopanen sitten soitti nauhalta useamman tutun laulun.

Kahvi jo tuoksui hyvältä, niin siirryttiin kahvipöydän ääreen.

Mildred Heino

Ituja tarjolla

Litsa A. Liedes

Eräs Jumaian mies. L.E. Maxwell, on sanonut jotain tähän tapaan: Lunastus kokonaisuudessaan tahtoo pelastaa ihmisen itsestään, ja hänen pahasta ylpeydestään sekä itsensä korottamisesta.

Meidän oma minämme ei tahdo kuolla. Uskovaisen oma minä, joka on jo Kristuksessa ristiinnaulittu (Sanan mukaan), ei tahdo pysyä kuolleena vaan tahtoo jatkuvasti nousta ylös hallitsemaan. Tämän tähden uskovaisen elämä on usein niin kovin, kovin hankalaa!

Juuri tällä alueella moni, hyvin alkanut uskonelämä tyrehtyy, ja ellei Jumalan Henki pääse hallitsemaan uskovaa elämää, sitä alkaa vähin erin hallita paha henki. Jollei uskovainen herää ja tee totista parannusta, Jeesuksen puoleen kääntyen, hänen loppunsa voi olla synkkä.

Uskon kuolemista tapahtuu paljon. Sen tähden Jeesuksen RISTIN tarkoitus ei saa koskaan sananjulistuksessa himmetä. Ersä esimerkki Raamatusta: Profeetta Samuel oli voinut Saulin Israelin kuninkaaksi. Hän sanoi Saulille näin: "Mene sitten

minun edelläni Gilgalin, niin minä tulen sinne sinun luoksesi uhraamaan polttouhreja ja yhteysuhreja, odota seitsemän päivää, kunnes minä tulen sinun luoksesi ja ilmoitan sinulle, mitä sinun on tehtävä." (1 Sam. 10:8)

Kertomus jatkuu (1 Sam. 13:8) "Kun hän oli odottanut seitsemän päivää, sen ajan, jonka Samuel oli määrännyt, eikä Samuel tullutkaan Gilgalin, alkoi kansa hajaantua pois hänen luotaan. Silloin Saul sanoi: 'Tuokaa minulle polttouhri ja yhteysuhri.' Mutta juuri kun hän oli saanut polttouhrien uhratuksi, niin kato Samuel tuli..."

Saulin liha pääsi voitolle. Hän ei rohjennut uskoa ja odottaa Samuelia, jolla yksin oli oikeus toimittaa alttariuhripalveluksia. Samueli puhui Saulille suoria sanoja: "Sinä olet tehnyt tyhmästi..." jne.

Omavaltaisen toimintansa perusteella Sauli menetti kuninkuutensa.

Toisessa raamatunkohdassa (1 Sam. 15:3 ja eteenpäin) Sauli jälleen toimi Jumalan selvää käskyä vastaan. Hän myös raukkamaisesti syytti toisia omasta synnistään. Hänellä oli epäraitis henki. Hän oli vilpillinen. Hän syytti toisia, puolusti vekkkaasti itseään jne....

jatkuu seuraavalla sivulla

Seurakunnat

Fitchburg, MA

Elm St.
Lähetysseurakunta

Jumalanpalvelus sunnuntaisin klo 9:30 aamulla. Pastori John Buczynski saarnaa. Pikkulapsille on järjestetty hoito jumalanpalveluksen ajaksi.

Kellokuoro kokoontuu maanantai-iltaisin klo 7:00.

Kirkkokuoro harjoittelee tiistai-iltaisin klo 6:45.

Hartaustilaisuus keskiviikkoisin klo 2:00 iltapäivällä.

Bethel-seurakunta

Suomenkielinen radiohartausta HYVÄ UUTISET lähettää joka sunnuntaiaamu asemalta WEIM am 1280, Fitchburg, klo 8:45.

Hengellinen tilaisuus lokakuun 20. päivänä klo 2 i.p. Elm St. Lähetyskirkossa.

Tiedusteluja seurakunnan toiminnasta voi tehdä numeroon 343-9659.

Messiah Lutheran seurakunta

Sunnuntaisin klo 9:15 aamulla pyhäkoulu, aikuisten ja high school-luokkalaisten raamattutunnit. Klo 10:30 englanninkielinen ehtoollis-jumalanpalvelus.

Haluan ostaa
farmin tai maata
Ashburnhamin,
Westminsterin tai
Hubbardstonin alueella
Tuomo Peltokangas
508-827-4419
iltaisin

Järjestämme matkoja
Floridaan ja
Suomeen ja
minne tahansa maailmassa
Puhumme suomea
GIT MATKATOIMISTO
69 Main St. Leominster
Puh. 537-4536

Kaikenlaisia vakuutuksia... Puhutaan Suomea

NIEMI
INSURANCE
AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

HUHTALA OIL CO.

198 PATRIOTS ROAD, EAST TEMPLETON

- Our own service department to our customers
 - New customers always welcome
 - Our third generation
- CALL 632-1221**

Our service area is from North Rutland to Orange

NORTH-END
SUBARU-MAZDA
Rte. 13, Lunenburg
(508) 582-4911 • 1-800-548-6699
ISUZU-SUZUKI
525 John Fitch Hwy., Fitchburg
(508) 345-1011 • 1-800-345-SAVE

Tanssit
Saiman Puistossa
Lauantaina
lokak. 19. p:nä
klo 8 - 12 yöllä
D. Wells Duo
soittaa
Kaikki tervetulleita!
Finnish American Club of Saima

Hermosolut säilyvät

Myynti väijäämättömästä hermosolujen menetyksestä voidaan tuoreimpien tutkimusten perusteella kumota. Oikeat geenit, sopiva elinympäristö ja säännölliset elämäntavat tekevät mahdolliseksi säilyttää monia korkeampia aivotoimintoja jopa 90 vuoden ikään saakka.

Vanhustenpäivän viimeviikkoisessa pääjuhlassa Savonlinnassa puhunut aivotutkimusprofessori Paavo Riekkinen viittasi Harvardin ja Yalen yliopistojen tutkijoiden löydöksiin.

Elämäntavoilla ja erityisesti aivojen vaivaamisella on Riekkisen mielestä edelleen tärkeä osa Alzheimerin taudin ehkäisyssä. Sopiviksi keinoiksi hän listaa terveen, monipuolisen elämäntavan, aktiivisen osallistumisen, jatkuvan uuden opiskelun sekä liikunnan.

Fitchburgin Bethel Seurakunnan

SYYSJUHLA

lokakuun 20. päivänä klo 2 i.p.

Elm Street Lähetyskirkossa, Fitchburg, MA

Pastori **MIKKO TERVO** julistaa Jumalan Sanaa Runsaasti musiikkia, ym...

Kahvitarjolla

TERVETULOA!

CHOICE
INSURANCE AGENCY, INC.

Täydellinen vakuutuspalvelu

KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO
KODINOMISTAJIEN

AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

376 Summer St.
Fitchburg, MA

Tel. 508-343-4853

Eino E. Niinimäki

SUOMEA PUHUVIA VIRKAILLOITA

Elvira Tuiskula

LEICESTER, MA - Elvira "Elvira" (Rajala) Tuiskula, 89, 2878 Donnelly Drive, Lake Worth, FL, kuoli lokak. 11, 1996 kotonaan. Hänen puolisonsa Osmo U. Tuiskula kuoli syysk. 26. päivänä.

Hän oli syntynyt Amasa, MI:ssa Jack ja Fiina (Linnamäe) Rajalan tyttärenä ja oli viettänyt lapsuutensa Princetonsissa. Hän oli asunut pitkään leicesterissa ennen kuin muutti Floridaan 1989.

Edesmennyt oli työskennellyt monia vuosia taloudenhoitajana Worcesterin YMCA:ssa.

Hän kuului Fitchburgissa toimiviin Finnish American Club of Saimaan sekä Finnish Cultural centeriin. Lake Worthissa hän oli jäsenenä New England Clubissa, Finlandia Clubissa ja Finnish Workers Educational Associationissa. Tuiskulat tukivat myös Suomi Collegien toimintaa.

Kaipaamaan jäi kolme poikaa, Osmo J. Tuiskula, Worcester, Warren J. Tuiskula, Fitchburg ja Wayne A. Tuiskula, Leicester; kaksi tyttäretä, Anna E. Pynnönen, Charlton ja Carol D. Rogers, Auburn, CA; ja kymmenen lastenlasta.

Poika Ronald L. Tuiskula kuoli 1962.

Tuiskulat haudataan tänään New Swedish hautausmaahan Worcesterissa.

ITUJA...

jatkoa edellisiltä

Tällaista tapahtuu, kun oma tahto, itse minä, pääsee hallitsemaan.

Voit ehkä ajatella, että oliko se sitten niin pahaa mitä Sauli teki. Hän yritti tehdä parhaansa... Joku viisaampi kuin minä on selittänyt Saulin kohtaloa näin: "Saul yritti valita hyvän ja pahan lihallisuuden välillä tuodakseen itsestään esiin jotain hyvää Jumalan edessä." (Watchman Nee)

On syytä tutkia omaa uskonvaellustamme. Olemmeko lihallisia vai hengellisiä?

Me voimme kulkea taivaantietä kahdella eri tavalla. Voimme olla niinkuin pieni lapsi, joka iloisesti, täydellä luottamuksella ja kiltillä totelevaisuudella hyppäilee isän ja äidin vierellä. Matka sujuu mukavasti.

Tai me voimme kulkea niinkuin vastaanhankaava lapsi,

RINDGE, NH - Aune E. Tenney, 78, Robbins Road, kuoli lokak. 2, 1996 Cheshire Medical Center'ssä Keenessä.

Hän oli syntynyt helmik. 23, 1918 New Ipswichissä Kalli ja Marie (Kylmänen) Lehtosen tyttärenä ja kävi siellä koulunsa.

Edesmennyt oli työskennellyt Alaska Freezer Companyn palveluksessa Winchendonissa (MA) sekä New Hampshire Ball Bearings yhtiössä Peterborough'ssa.

Hänen puolisonsa Myron A. Tenney kuoli vuoden 1994 marraskuussa ja poika Charles Tenney 1968.

Kaipaamaan jäi tytär Patricia Finch, Ashburnham, MA; pojat David Tenney, Winchendon ja Rodney Tenney, Rindge; neljä veljeä, William Lehtonen ja Eino Lehtonen, kumpikin South Windsor, CT, Leo Lehtonen, New Ipswich ja Walter Lehtonen, Bristol, CT; 12 lastenlasta; 14 lastenlasten lasta; yksi lastenlasten lastenlapsi; sekä useita sisarusten lapsia ja serkkuja.

Hautaaminen toimitetaan hiljaisuudessa Village hautausmaahan Fitzwilliamissa.

joka jatkuvasti napisee, vastustele, yrittää mennä tieltä pois ikäänkuin sanoen: Tulen mukaasi. En halua olla yksin, mutta vihaan tätä tietä. Näin ollen matkanteko käy hankalaksi kaikille mukana oleville.

Joskus ajattelempa, että meidän vihollisemme ovat jotkut ulkopuoliset tekijät. Mutta todellisuudessa pahimmat vihollisemme ovat: 1) oma tahto (self-will), 2) oman oikeutus (self-justification), 3) itsepuolustus (self-defense) silloin kun ne käyvät Jumalan tahtoa vastaan.

Ehkä olisi syytä uudestaan tutkia Paavalin sanojen merkitystä, kun hän kirjoitti: "Sillä minä olen lain kautta kuollut pois laista, eläkseni Jumalalle. Minä olen Kristuksen kanssa ristinnaulittu, ja minä elän, en enää minä, vaan Kristus elää minussa..." Gal. 2:19, 20)

Kuolleita

Aune Tenney

Bertha I. Elola

Leo V. Toko

WESTMINSTER, MA - Bertha I. (Kurikka) Elola, 84, 15 Kurikka Place, kuoli lokak. 4, 1996 Wachusett Manor hoitokodissa Gardnerissa sairauden jälkeen.

Hän oli syntynyt Fitchburgissa marrask. 20, 1911, Victor ja Naimi (Josola) Kurikan tyttärenä ja asui siellä useita vuosia. Hän muutti Gardneriin kolmetoista vuotta sitten.

Puoliso John W. Elola kuoli 1975.

Kaipaamaan jäi poika Albert W. Elola, Winchendon; viisi tyttäretä, Elaine Thomas, Orange, Alice Järvenpää, Westminster, Judy Bernard, Jamaica Plain, Edit Boucher, Westminster, Kathy Maillet, Winchendon; sisar Saimi Heisson, Westminster; useita lastenlapsia, lasten lastenlapsia ja lastenlasten lastenlapsia.

Poika Robert R. Elola kuoli 1986 ja tytär Elsie Sillanpää 1994.

Hautaustoimisto Smith, 69 Vernon St., Gardner, toimitti hautaamisen Green Bower hautausmaahan Gardnerissa.

Ellen P. Graves

TUCSON, AZ - Ellen P. (Perna) Graves, 81, 5007 South Sunkist Drive., kuoli syysk. 24, 1996 Columbia sairaalassa.

Hän oli syntynyt Fitchburgissa (MA) William ja Mary (Wattula) Pernaan tyttärenä ja asui suurimman osan elämänsä Ashbyssa ennen muuttoaan Arizonaan. Hän oli käynyt Ashby High Schoolin ja entisen Fitchburg Normal Schoolin, joka nykyisin on Fitchburg State College.

Edesmennyt opetti useita vuosia yksiluokkaisessa koulussa West Dummerstonissa, VT:ssa ja myöhemmin Ashby Elementary Schoolissa eläkkeelle jäämiseensä asti.

Kaipaamaan jäi tytär Kathy Graves Tucson, AZ, ja sisarusten lapsia.

Aviopuoliso Richard H. Graves kuoli 1955. Myös kaksi veljeä ja sisar kuolivat aikaisemmin.

Muistotilaisuus pidetään Ashbyn hautausmaalla ensi keväänä.

Reino H. Huhtala

ROYALSTON, MA - Reino H. Huhtala, 80, 166 No. Fitzwilliam Road., kuoli lokak. 10, 1996 Leo P. LaChance Center for Nursing and Rehabilitation keskuksessa Gardnerissa sairauden murtamana.

Hän oli syntynyt helmik. 10, 1916 Quincyssa Eric ja Emmi (Markkula) Huhtalan poikana ja oli asunut Royalstonissa viimeiset 15 vuotta. Hän muutti Hubbardstoniin ollessaan 18-vuotias ja oli asunut myös Gardnerissa.

Huhtala oli työskennellyt monia vuosia Norton/Warner-Swazey Co:n palveluksessa, jääden eläkkeelle 1981. Hän oli Fitchburgin Charles W. Moore vapaamuurariolosin elinikäinen jäsen.

Edesmennyn puoliso Helen E. (Reed) Heikkilä kuoli 1978.

Kaipaamaan jäi poika Douglas T. Huhtala, Northfield; tytär Janice E. Soucy Moultonborough, NH; kolme lastenlasta; kaksi lastenlasten lasta; sekä useita sisarusten lapsia.

Tytär Nancy C. Huhtala oli kuollut aikaisemmin.

Hautaustoimisto Smith, 69 Vernon St., Gardner, toimitti hiljaisuudessa tapahtuneen hautaamisen Rural Glen hautausmaahan Hubbardstonissa.

Vainajaa voi muistaa lahjoituksella American Cancer Society'n hyväksi, 7 Oak St., Worcester, MA 01609.

May
Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

RUSSELL W. MAY
Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle
85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 762-1509

MOORCROFT
HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave., Fitchburg, MA
Puh. 508-343-7137

Ystävällinen palvelu

PYSÄKÖINTITILAT

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

Robert H. Auchmoody Funeral Homes, Inc.

Poughkeepsie, NY Hopewell Junction, NY Fishkill, NY
452-1680 221-9234 896-6166

EDW. C. HALVORSEN, INC.

FUNERAL DIRECTORS

5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220

In continuous service to the community since 1849

Bosk
Funeral Home

85 Blossom Street
Fitchburg, MA 01420
(508) 342-3635

Ashburnham
Memorial Chapel

33 R. Main Street
Ashburnham, MA
(508) 827-5700

John A. Bosk, Sr. John A. Bosk, Jr.
Donald G. Dufault Ina A. Davidson
Registered Directors

MEMBERS OF LOCAL AND INTERNATIONAL
ASSOCIATIONS TO SERVE YOU WORLD WIDE.

LOCAL MEMBER CREMATION ASSOCIATION OF NORTH AMERICA
PRE-PLANNING AVAILABLE TO SUIT EVERY NEED FUNDED THROUGH:
• BANK TRUSTS • LIFE INSURANCE
• ASSOCIATION CANADO-AMERICAINE • AIA INSURANCE

AT-NEED SERVICES • CHURCH • CHAPEL • CEMETERY • RESIDENCE

SERVING ALL FAITHS

Smith Funeral Home, Inc.

Elden E. Bjurling
Douglas Stone
Directors

69 Vernon St., Gardner, MA
Tel. 508-632-0377

Newton-Bartlett
HAUTAUSTOIMISTO

Tel. 603-863-2113
42 Main St., Newport, NH

Marmorisia ja graniittisia
hautakiviä

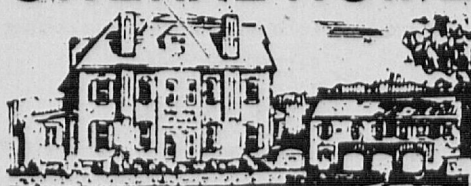
BOLSTER
Monumental Works

DAVID J. PRATT, omistaja
Route 26, Oxford, Maine
Puh. 207-743-2673

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn.
Tel. 203-774-3284

Central Village, Conn.
Tel. 203-564-2147

SAWYER-MILLER
FUNERAL HOMES

129 ELM ST., FITCHBURG

Howard J. Miller, Director

Phone All Branches 345-6778

Tervetuloa Lepokodilta
Martha Nurmi, joka asuu Sairaskodin puolella, vietti 100-vuotissyntymäpäiväänsä viime tiistaina. Martha sai suuren joukon sukulaisia vierakseen, osa heistä oli lapsia.

Asukkaistamme oli mukava katsella lasten ja lastenmielisten juhlintaa ja tanssia Johnny "D":n tahdissa. Mukavat juhlat. Kiitos Marthan sukulaisille ohjelmasta!

Kiitos pastori Törmälälle ja Sylvia Soderstromille Sigrid Sunin ja Hilja Lehdon keskiviikkoisesta muistotilaisuudesta.

Vietimme mukavan iltapäivän Science-museossa torstaina. Ei meistä moni osannut tieteen alivoituksia ratkaista, mutta pääasialahan on se, että oli mukavaa. Näimme avaruusesittelyn ja kauniita akvaarioita, jotka olivat pullollaan mitä kauniimpia kaloja.

Kiitos Leo Jaakkolalle ja Charlielle kuluneesta viikosta. Charlielle tupla-kiitokset, sillä hän vieraili Lepokodilla pariinkin otteeseen viime viikolla.

On todella mukava, että meillä käy vapaaehtoisia työntekijöitä ja esiintyjä, jotka tietävät mitä tekevät! Heistä loistavana esimerkkinä Leo, joka vastaanotti Suomen Valkoisen Ruusun Ritarikunnan ensimmäisen luokan arvomitalin Suomen pääkonsuli Maija Lähteenmäeltä.

Paljon onnea, Leo! Kunniotettava saavutus, johon harva yltää!

Kiitos meidän ystävillemme Mikko ja Lydia Knuttille uskollisuudesta ja ohjelmasta perjantaina. Ilo on kokonaan meidän puolellamme.

Tervetuloa Lepokodille Helmi Manuel ja Elaine Nelson!

Niin on taas viikko viettänyt mukavasti. Hyvää pullollaan mitä kauniimpia jatkoa.

Anu Delcourt

New Yorkin Suomalainen Evangelisluterilainen SEURAKUNTA

at Park Avenue Methodist Church
106 E. 86th St., NYC 10028

Jumalanpalvelus lokakuun 20. klo 3:30 i.p.
Saarnaa Ilkka Mäkelä
Kahvittajina Anja ja Salme

Jumalanpalvelus marraskuun 3. klo 3:30 i.p.
Herran Pyhä Ehtoollinen

Jumalanpalvelus marraskuun 17. klo 3:30 i.p.
Rovasto Palonen täyttää 75 vuotta
Kahvit tarjoaa Marja-Liisa Palonen

Kaikki tervetulleita!

RAIVAAJA

TILAUS JA/TAI OSOITTEENMUUTOS

Osoitteen muuttuessa
liittää vanha osoite mukaan

NIMI _____

OSOITE _____

Uusi tilaus _____ uudistus _____

Maksu \$ _____

TILAUSHINNAT:

USA: 12kk \$23.00; 6kk \$15.00; 3kk \$11.00
Ulkomaat: 12kk \$28.00; 6kk \$20.00

Raivaaja

P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420-0600
Puh. 508-343-3822 Fax: 508-343-8147

Suomen Taideyhdistyksen 150-vuotisjuhlanäyttely

Suomen Taideyhdistyksen 150-vuotisjuhlanäyttely *Jaettu Kauneus* Helsingin Taidehallissa esittelee suomalaisen, ruotsalaisen ja venäläisen taiteen merkkiteoksia yhdistyksen koko toiminnan ajalta. Näyttelyn lähtökohtana on ollut koetun elämyksen jakaminen, samankaltaisuuksien löytäminen ja yhdistäminen maiden välisistä kulttuurieroista huolimatta.

Esillä on noin 80 teosta jakautuen kolmeen ajalliseen jaksoon: 1800-luvun maisemamaalaukseen, 1920-30 -luvun uuteen ihmiskuvaan ja nykytaiteeseen. Näyttelyssä on esillä mm. August Strindbergin vaikuttavat maalaukset *Mustasukkaisuuden yö* ja *Kaupunki*.

Näyttely on avoinna 10. marraskuuta asti, jonka jälkeen se siirtyy ensiksi Pietarin Venäläiseen museoon kuuluvaan Marmoripalatsiin. Ensi keväänä näyttely nähdään Prins Eugens Waldemarsudde:ssa Tukholmassa.

(Suomi-Seura)

Kanteletaiteilijasta vuoden 1997 nuori taitelija

Finland Festivals on valinnut vuoden 1997 nuoreksi taitelijaksi kanteletaiteilija **Timo Väänänen** (s. 1970). Hän opiskelee Sibeliuksen Akatemian kansanmusiikkiosastolla pääaineenaan kanteleiden soitto.

Vuoden nuori taitelija pääsee esiintymään Finland Festivalsin tilaisuuksissa ja festivaaleilla. Ulkomaisia esiintymisiä on suunniteltu ainakin Tallinnaan, Pietariin, Tukholmaan, Berliiniin ja Hampuriin.

Ensi vuodeksi Finland Festivals laajenee kuvataidepuolelle. Uusiksi jäsentapahtumiksi on otettu Pyhäntien kartano Hollolassa, Taidekeskus Salmela Mäntyharjulla sekä Punkaharjun Retretti.

(Suomi-Seura)

Suomen Mustalaislähetys 90-vuotias

Suomen vanhin romanien oma valtakunnallinen järjestö Mustalaislähetys juhlii torstaina 90-vuotista taivaltaan.

Juhlavuotenaan järjestö on myös saanut historiansa ensimmäisen romaniväestöön kuuluvan toimin-nanjohtajan, teologian maisteri **Henry Hedmanin**.

Mustalaislähetys keskittyy kenttätöössään mm. romanilasten koulunkäynnin turvaamiseen, romani-nuorten huumevalistukseen ja romanivanhusten asunto-osloihin.

(Aamulehti)

Siljalle ympäristö- palkinto

Helsingin sataman ensimmäinen ympäristöpalkinto ojennettiin Silja Line Oy:n edustajille äskettäin pidettyjen silakkamarckinoiden avajaispäivänä. Laivayhtiö on jo pitkään käyttänyt vähärikkistä polttoainetta ja katalysaattoreita, todetaan palkinnon perusteluissa.

Helsingin sataman kautta kulkee vuosittain lähes 10 miljoonaa tonnia tavaraa, 10 000 alusta ja 7 miljoonaa matkustajaa.

(IS)

Erno Paasilinnalle Aleksis Kiven palkinto

Joka kolmas vuosi jaettava Aleksis Kiven palkinto myönnettiin kirjallija Erno Paasilinnalle Aleksis Kiven päivänä 10. lokakuuta.

Suomalaisen kirjallisuuden seuran myöntämä palkinto on yksi arvostetuimmista suomalaisista kirjallisista tunnustuksista. Palkinnon suuruus on 70 000 markkaa.

Palkintoraati totesi perusteluissaan mm. Paasilinnan olevan suomalaisen kirjallisuuden äänekäs toisinaajattelijaa, jonka teoksissa ja puheenvuoroissa yhdistyvät rohkea yhteiskuntakritiikki, terävä älyllinen analyysi ja taitava suomen kielen käyttö. Erno Paasilinnan uusin teos *Tähänastisen elämäni kirjat* ilmestyi tänä syksynä.

(Suomi-Seura)

Maailman arvostetuin levypalkinto Lahden orkesterille

Lahden kaupunginorkesteri ja ruotsalainen levy-yhtiö BIS ovat saaneet maailman arvostetuimmaksi luonnehditun levypalkinnon, jonka myöntää brittiläinen äänilevy-yhtiö *The Gramophone*. Levylä kuullaan Sibeliuksen viidennen sinfonian ja Sadun alkuperäversiot.

(HS)

Muistithan uusien tilauksesi?

THE FINLANDIA FOUNDATION

Metropolitan Chapter, Inc.
Meetings every 2nd
Friday of the month from
October through May.

CENTRAL PRESBYTERIAN CHURCH

593 Park Ave & 64th St., NYC
Mailing address for
information
P.O. Box 2590
Grand Central Station,
New York, NY 10163

All Your Travel Anywhere in the World

FINNEXPRESS

SAVES YOU MONEY
ON FLIGHTS TO
FINLAND

CRUISES ♦ TOURS ♦ CARS ♦ HOTELS
SCANDINAVIAN BONUSPASS FREE WITH TICKET

For information and reservations please contact:

TRAVEL SERVICE
425 Madison Avenue, New York, NY 10017
212 832-8989 800 677-6454